

МОН УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Національного
транспортного університету

«24» вересня 2026 року протокол № 10

Голова Вченої ради

Національного транспортного університету

Микола ДМИТРИЧЕНКО

Введено в дію наказом ректора

від «24» вересня 2026 року № 144/60

Ректор

Національного транспортного університету

Олександр ГРИЩУК

ПОЛІТИКА

використання технологій штучного інтелекту в
Національному транспортному університеті

КИЇВ – 2026

I. Загальні положення

1.1. Політика використання технологій штучного інтелекту (далі – Політика) в Національному транспортному університеті (далі – Університет) розроблена відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про академічну доброчесність», «Про захист персональних даних», «Про авторське право і суміжні права», з урахуванням Рекомендацій щодо впровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах вищої освіти Міністерства освіти і науки України та Міністерства цифрової трансформації України, Словника термінів у сфері штучного інтелекту й Рамки цифрової компетентності громадян України від Міністерства цифрової трансформації України та інших нормативно-правових актів України, що регулюють відносини у сфері освіти, науки, інформації та цифрових технологій, з урахуванням рекомендацій міжнародних організацій щодо етичного, безпечного, відповідального та студентоцентричного використання технологій штучного інтелекту в освіті та науці.

1.2. Мета політики – створити методичну основу для відповідального використання технологій штучного інтелекту (далі – технології ШІ) в Національному транспортному університеті (далі – Університеті). Політика покликана забезпечити ефективне, етичне та безпечне використання технологій ШІ в освітньому процесі, науковій та інноваційній діяльності, процесі управління Університетом.

1.3. Ключові принципи етичного та відповідального використання технологій штучного інтелекту:

1.3.1. Прозорість

Технології ШІ та їхні рішення мають бути прозорими, пояснюватись у простій та зрозумілій формі. Використовуючи технології ШІ, користувачі мають усвідомлювати, що вони взаємодіють із штучним інтелектом, а також мають бути належно поінформовані розробником про можливості та обмеження відповідної технології ШІ та прав її користувачів.

Під час освітнього процесу користувачам технологій ШІ має бути забезпечено можливість контролювати свої дані та обирати між різними способами персоналізації.

1.3.2. Контроль з боку людини

Технології ШІ є інструментом, який розширює можливості людини, даючи їй змогу ухвалювати обґрунтовані рішення. Технології ШІ мають враховувати необхідність дотримання фундаментальних прав людини, принцип поваги до людської гідності й свободи. Водночас технології ШІ мають передбачати належні механізми нагляду з боку людини, тобто безпосередню участь людини в процесі їх розробки, впровадження та

використання. Технології ІІІ в Університеті мають підтримувати всіх учасників освітнього процесу, зберігаючи при цьому повагу до їхніх прав і свобод. Використання ІІІ в освітньому процесі повинно супроводжуватися участю людини, щоб гарантувати обґрунтованість рішень і враховувати етичні аспекти.

Використання технології ІІІ при викладанні має доповнювати, а не замінювати викладача, дозволяючи йому зосередитися на взаємодії зі здобувачами вищої освіти та розвитку м'яких навичок.

Викладач повинен зберігати контроль над процесом навчання, зокрема, визначати, коли і як використовувати технології ІІІ залежно від типу завдання.

1.3.3. Технічна надійність і безпека

Технології ІІІ мають бути стійкими та надійними. Вони повинні бути безпечними, а також передбачати запобіжні заходи проти незаконного використання, щоб не допустити завдання шкоди учасникам освітнього процесу або звести її до мінімуму. Використання технологій ІІІ в освітньому процесі має бути технічно надійним, захищеним від збоїв та незаконного використання.

1.3.4. Конфіденційність та управління даними

Технології ІІІ мають забезпечувати повагу до конфіденційності та захисту даних, передбачати належні механізми управління даними, які відповідають високим стандартам якості та цілісності даних, а також забезпечують легітимний доступ до даних. Це передбачає забезпечення належного управління даними, зокрема їх збирання, зберігання та використання.

В освітньому процесі необхідно дотримуватися принципів управління даними та забезпечувати конфіденційність інформації про здобувачів вищої освіти, уникати використання ІІІ для оцінки соціального ризику або маніпуляції рішеннями здобувачів вищої освіти.

1.3.5. Різноманітність, недискримінація і справедливість

Технології ІІІ мають уникати будь-якої дискримінації чи несправедливої упередженості щодо окремих осіб чи їх груп, які заборонені законодавством ЄС або національним законодавством. Технології ІІІ мають забезпечувати рівний доступ, гендерну рівність та культурне різноманіття. Використання технології ІІІ повинно сприяти створенню інклюзивного освітнього середовища, уникаючи дискримінації за віком, статтю, національністю чи іншими ознаками.

Алгоритми ІІІ не повинні акцентуватись на вразливих місцях, як-от вік, інвалідність чи соціально-економічний статус, що може призвести до дискримінації.

1.3.6. Суспільний та екологічний добробут

Технології ШІ повинні приносити користь усім людям, включно з майбутніми поколіннями, отже, їх мають розробляти й використовувати в стійкий та екологічно безпечний спосіб, передбачати моніторинг й оцінку довгострокового впливу на людину, суспільство і демократію.

1.3.7. Підзвітність

Використання технології ШІ в освітньому процесі передбачає створення механізмів для забезпечення підзвітності розробників технології ШІ та їх відповідальності за результати їх використання. Ключову роль у цьому відіграє можливість аудиту, яка дає змогу оцінити алгоритми, дані й процеси проектування, особливо в критично важливих сферах застосування.

II. Етапи реалізації Політики структурними підрозділами Університету

2.1. Аналіз потреб та вибір позиції

Кожний структурний підрозділ аналізує специфіку використання технології ШІ і визначає відповідну позицію щодо їх використання. Позиція може бути обраною на власний розсуд, згідно вимог цієї Політики.

2.2. Комунікація з учасниками освітнього процесу

Керівництво структурного підрозділу має поінформувати здобувачів про обрану позицію у будь-який спосіб. За необхідності структурний підрозділ може організувати семінари або зустрічі для обговорення етичних аспектів використання генеративного ШІ.

2.3. Розробка навчальних (навчально-методичних) матеріалів

Кожний структурний підрозділ має підготувати інформаційні ресурси, які пояснюють правила використання технологій ШІ та вимоги до цитування. Зокрема, окремі аспекти Політики використання технологій ШІ можуть висвітлюватись у силабусах освітніх компонентів, робочих програмах, методичних розробках тощо. Структура методичних розробок має обов'язково включати розділ, присвячений Політиці використання технології штучного інтелекту та дотримання норм академічної доброчесності при виконанні навчальних/наукових завдань.

2.4. Моніторинг виконання політики

Кожний структурний підрозділ має адаптувати альтернативні методи та процедури перевірки знань, якщо є підозра про неправомірне використання технологій ШІ в академічних текстах та навчальних роботах здобувачів. Впровадити процедури звітування про порушення політики.

2.5. Академічна доброчесність та заходи в разі порушення

Кожний структурний підрозділ має упровадити прозору та зрозумілу систему відповідальності за несанкціоноване використання генеративного ШІ, що має відповідати загальній Політиці Університету та може розглядатися як порушення академічної доброчесності. Структурний підрозділ має ознайомити здобувачів з Політикою використання технологій ШІ з урахуванням академічної доброчесності та з наслідками в разі порушення відповідних правил. Правила академічної доброчесності в Національному транспортному університеті, а також відповідальність за їх порушення та порядок її застосування визначаються Положенням про систему забезпечення академічної доброчесності у Національному транспортному університеті.

2.6. Підтримка та ресурси

Кожний структурний підрозділ має забезпечувати ресурси для підвищення обізнаності здобувачів і викладачів щодо використання генеративного ШІ, включно із семінарами, тренінгами, онлайн-курсами та навчальними матеріалами. Рекомендувати використовувати інструменти ШІ, що забезпечують належний рівень конфіденційності та безпеки даних.

2.7. Оновлення політики

Кожний структурний підрозділ має регулярно переглядати та оновлювати політику щодо використання генеративного ШІ відповідно до розвитку технологій і змін у законодавстві. Проводити періодичний аналіз ефективності впровадження Політики.

ІІІ. Ключові педагогічні підходи до впровадження технологій ШІ у викладанні

3.1. Відповідність навчальним цілям – інструменти ШІ мають слугувати досягненню навчальних цілей, а не відволікати від них.

3.2. Відповідність педагогічним практикам – технології ШІ повинні підтримувати наявні ефективні методи навчання, як-от активне навчання, диференційоване викладання тощо.

3.3. Персоналізація навчання – алгоритми ШІ мають перевагу в адаптації контенту до потреб кожного здобувача освіти, що підвищує залученість і розуміння.

3.4. Сприяння цифровій та ШІ грамотності – викладання за допомогою технологій ШІ також є можливістю навчати алгоритмами ШІ.

3.5. Заохочення до залученості та співпраці – інструменти ШІ можуть пробудити цікавість і сприяти командній роботі, пропонуючи унікальні ресурси чи досвід.

3.6. Розвиток навичок критичного мислення – учасники освітнього процесу повинні критично оцінювати результати використання технологій ІІІ, а не сприймати їх як беззаперечні.

3.7. Забезпечення доступності та інклюзивності – технології ІІІ, при їх раціональному використанні, можуть здійснювати підтримку здобувачів з різними особистими потребами та різним рівнем навчальних досягнень, усуваючи бар'єри.

3.8. Зберігання автономії викладача. Технології ІІІ – це інструмент, а не заміна педагогічного досвіду викладача. Викладачі мають керувати використанням технологій ІІІ, інтерпретувати його результати та інтегрувати їх у ширші навчальні стратегії.

3.9. Відповідність етичним і конфіденційним викликам – відповідальне використання технологій ІІІ потребує уваги до безпеки персональних даних та дотримання етичних аспектів.

3.10. Постійне оцінювання та вдосконалення. Збір відгуків від студентів, аналіз результатів та вдосконалення підходів для кращого досягнення навчальних цілей.

IV. Політика використання технологій ІІІ в науковій, науково-технічній та інноваційній діяльності в Університеті

4.1. Автоматизація ретроспективного аналізу. Технології ІІІ слід використовувати як інструмент для швидкого опрацювання великих масивів наукової літератури без порушення авторських прав.

4.2. Стимулювання міждисциплінарних досліджень. Технології ІІІ доцільно використовувати для пошуку спільних закономірностей у різних галузях знань (наприклад, перенесення методів з фізики в економіку). Аналіз точок перетину між галузями науки, де дослідник не є вузьким фахівцем.

4.3. Оптимізація патентного та лінгвістичного аналізу. Технології ІІІ допомагають нівелювати мовні бар'єри та термінологічні розбіжності при пошуку прототипів винаходів для порівняння технічних рішень у національних та міжнародних базах даних, перекладу складної наукової термінології.

4.4. Інтелектуальна обробка Big Data. Технології ІІІ є незамінними при роботі з великими потоками даних (сенсори, відеопотоки, велика статистика), пошуку прихованих зв'язків, виявлення закономірностей у реальному часі, візуалізація складних концепцій.

4.5. Критичне моделювання та стрес-тестування ідей. Використання генеративного ІІІ може бути доречним у якості «внутрішнього опонента» для перевірки гіпотез. Запити на критику слабких місць дослідження, аналіз ризиків безпеки та надійності.

4.6. Делегування рутинних технічних завдань. Технології ШІ можуть використовуватися для академічних творів, оформлення редактування, підбору ключових слів, форматування списків літератури за стандартами (APA, IEEE тощо), стилізації тексту під вимоги видавця.

4.7. Ефективний менеджмент наукових колаборацій. Застосування технологій ШІ доречно для координації роботи великих міжнародних колективів. Наприклад: синхронний переклад комунікацій, моніторинг дедлайнів, автоматичне генерування звітів про стан проекту.

4.8. Етика та контроль доброчесності (принцип «червоної лінії»). Головний принцип – чітке розмежування між допомогою алгоритмів ШІ та авторством людини. Обов'язкове посилання на першоджерела та критична перевірка результатів, згенерованих алгоритмами ШІ, оскільки відповідальність за кінцевий результат несе автор академічного твору.

V. Етичні аспекти використання технологій ШІ в Університеті. Академічна доброчесність

5.1. Застосування технологій ШІ в освітньо-науковій діяльності викладачами та здобувачами вищої освіти всіх рівнів може мати ознаки академічної недоброчесності. Потенційне порушення академічної доброчесності може виникнути в разі створення некоректного запиту до ШІ, його застосування без розуміння функціоналу та принципу роботи або з метою одержання продукту, який буде використано з порушеннями академічної доброчесності.

5.2. У процесі взаємодії здобувачів освіти та/або працівників із технологіями штучного інтелекту та створеними ними продуктами виокремлюються чотири стадії, під час яких можливе вчинення порушень академічної доброчесності (як усвідомлених, так і неусвідомлених):

5.2.1. Стадія 1. Вибір мети використання технологій ШІ. На цьому етапі користувач може визначити мету, що суперечить принципам академічної доброчесності та відповідає практикам «паперових фабрик» (створення робіт на замовлення). У такому разі вся повнота відповідальності за порушення академічної доброчесності покладається на користувача. Недоброчесною практикою визнається продукування текстів із привласненням авторства, зокрема з академічним плагіатом чи фабрикацією даних. Усвідомлений вибір за мету не створення власного наукового внеску, а штучне збільшення кількісних показників (зокрема для здобуття наукових ступенів, отримання грантів тощо) є прямим та усвідомленим порушенням академічної доброчесності.

5.2.2. Стадія 2. Формування технічного завдання на генерацію «продукту». На цьому етапі користувач формулює завдання (або послідовну

систему завдань) для алгоритмів ІІІ з метою отримання бажаного результату. Згенерована відповідь може відповідати формальним запитам користувача, проте не гарантує фактичної точності. Зазначена стадія вимагає безпосереднього творчого та критичного внеску користувача для досягнення прийняттого результату.

5.2.3. Стадія 3. Процес і результат роботи алгоритмів ІІІ («проміжний продукт» і «продукт»). За умови дотримання вимог академічної доброчесності на попередніх етапах, порушення можуть виникнути через обмеженість функціонала технологій ІІІ під час генерації фінального продукту. Так звана академічна «недоброчесність ІІІ» (навіть ненавмисна) є наслідком дій людини, яка має намір неправомірно використати згенерований продукт. ІІІ може використовуватися для надання рекомендацій, аналізу текстових чи числових даних, а також генерування структури документа. Подальша трансформація «проміжного продукту» у кінцевий результат належить до сфери відповідальності користувача. Навіть якщо «проміжний продукт» містить ознаки порушення академічної доброчесності, які не є очевидними, етична відповідальність у повному обсязі покладається на користувача. З огляду на технологічні обмеження ІІІ, на цьому етапі класифікуються два типи порушень: випадкові (зумовлені технічною недосконалістю) та навмисні (спричинені недобросовісними діями учасників освітнього та/або наукового процесу).

5.2.4. Стадія 4. Використання «продукту» ІІІ. На цьому етапі згенерований за допомогою ІІІ «продукт» може бути використаний із метою академічного шахрайства під час провадження освітньої чи наукової діяльності.

VI. Рекомендації для уникнення потенційних порушень академічної доброчесності під час застосування технологій ІІІ в освітньому процесі

6.1. До основних рекомендацій для уникнення потенційних порушень академічної доброчесності під час застосування технологій ІІІ в освітньому процесі відносяться:

6.1.1. Відмова від повної заборони використання технологій ІІІ та запровадження регламентованого підходу до їх використання під час створення академічних текстів.

6.1.2. Відкритий діалог про використання технологій ІІІ в навчанні, проведення дискусії про можливості й обмеження ІІІ в освітньому процесі з акцентом на те, що технології ІІІ є ефективним інструментом навчання здобувачів освіти, однак не завжди може бути застосований під час виконання письмових навчальних завдань.

6.1.3. Чітке визначення можливих функцій ІІІ під час виконання письмових навчальних завдань.

6.1.4. Чітке визначення у структурі письмового завдання тих частин, виконання яких дозволяється із застосуванням технологій ІІІ, із обов'язковою вимогою розкриття ролі ІІІ у процесі підготовки роботи (атрибуція ІІІ).

6.1.5. Постійне оновлення письмових навчальних завдань на основі дослідження тенденцій розвитку ІІІ.

6.1.6. Поєднання письмового оцінювання з усними презентаціями або індивідуальними співбесідами задля перевірки фактичного розуміння здобувачами освіти опрацьованого матеріалу та рівня їхнього критичного мислення.

6.1.7. Заміна традиційних письмових навчальних завдань (тести, реферати тощо) презентаціями, індивідуальними або груповими проєктами, які вимагають творчого підходу й критичного мислення.

6.1.8. Створення письмових навчальних завдань, які здобувачі освіти зможуть виконати лише за умови застосування первинних даних, отриманих особисто.

6.1.9. Створення письмових навчальних завдань з вигаданими кейсами, нетекстовими фрагментами тощо з метою уникнення надмірного застосування технологій ІІІ.

6.2. Здобувачі вищої освіти в процесі виконання письмових навчальних завдань та інших академічних текстів повинні вжити заходи щодо запобігання потенційних порушень академічної доброчесності під час застосування технологій ІІІ. До цих заходів відносять:

6.2.1. Чітке дотримання здобувачами вищої освіти визначених правил застосування ІІІ для конкретного виду академічного тексту.

6.2.2. Обов'язкове зазначення факту застосування технології ІІІ в академічному тексті шляхом декларування.

6.2.3. Здійснення здобувачами вищої освіти критичної перевірки результатів, отриманих за допомогою технологій ІІІ.

VII. Рекомендації для уникнення потенційних порушень академічної доброчесності під час застосування технологій ІІІ в науковій, науково-технічній, методичній, інноваційній та управлінській діяльності в Університеті

7.1. До основних рекомендацій для уникнення потенційних порушень академічної доброчесності під час застосування технологій ІІІ в науковій, науково-технічній, методичній, інноваційній та управлінській діяльності в Університеті

7.1.1. Визначення у методичних матеріалах із вивчення навчальної дисципліни чітких умов, меж і способів допустимого використання здобувачами освіти технологій ІІІ під час виконання завдань поточного та підсумкового контролю (у разі їх застосування).

7.1.2. Застосування технологій ІІІ виключно як допоміжного інструменту під час підготовки наукових, науково-технічних, навчальних, наукових, методичних та інноваційних матеріалів.

7.1.3. Використання технологій ІІІ виключно для технічної та інтелектуальної підтримки досліджень (зокрема для перекладу, вдосконалення тексту, пошуку джерел, структурування ідей і попереднього аналізу даних) за умови обов'язкової подальшої перевірки результатів людиною.

7.1.4. Документування параметрів і прозоре декларування фактів використання технологій ІІІ при підготовці наукових робіт та інших результатів діяльності, коли таке застосування є суттєвим для створення кінцевого продукту (з метою забезпечення відтворюваності результатів).

7.1.5. Недопущення випадків фабрикації та фальсифікації даних за допомогою технологій штучного інтелекту.

7.1.6. Застосування технологій ІІІ з метою підвищення ефективності управлінських і організаційних процедур виключно в межах службових повноважень, за умови забезпечення прозорості та збереження довіри.

7.1.7. Забезпечення прозорості використання технологій ІІІ під час прийняття управлінських рішень, що впливають на права та обов'язки учасників освітнього, наукового та управлінського процесів Університету.

7.1.8. Забезпечення належного рівня захисту персональних даних відповідно до вимог чинного законодавства України та етичних стандартів.

7.1.9. Дотримання загальних етичних вимог, стандартів доброчесності, а також недопущення дискримінаційних чи маніпулятивних практик у будь-яких сферах діяльності Університету із застосуванням ІІІ.

VIII. Декларування фактів використання технологій ІІІ в академічних текстах

8.1. З метою забезпечення прозорості та дотримання принципів академічної доброчесності встановлюється три рівні використання технологій ІІІ та відповідні їм вимоги щодо маркування і декларування в академічних текстах:

8.1.1. Технічний / допоміжний рівень – застосування технологій ІІІ для перекладу, граматичної виправки, форматування академічних текстів тощо. Маркується шляхом зазначення загальної примітки в дисклеймері (у формі виноски, вступної примітки або примітки на початку/в кінці документа).

8.1.2. Аналітичний рівень – застосування технологій ШІ для пошуку ідей, проведення мозкового штурму, складання структури чи плану роботи, дослідження, академічного тексту тощо. Маркується за допомогою офіційного декларування у спеціальному розділі академічного тексту – «Політика використання ШІ».

8.1.3. Пряме використання – генерація безпосередніх фрагментів тексту, програмного коду, таблиць, графічних матеріалів тощо. Маркується як пряме цитування із обов'язковим зазначенням використаного запиту (промпту), назви та версії моделі ШІ, дати генерації.

8.2. Текстові дисклеймери та вступні примітки

Якщо технології ШІ застосовувалися автором на загальному рівні (пошук ідей, редагування, переклад), у академічному тексті роблять окрему примітку на початку або наприкінці документа, наприклад, у розділі «Вступ» чи перед списком літератури. При цьому має бути зазначена наступна інформація:

- назва інструменту та версія (наприклад, ChatGPT (GPT-4o), Claude 3.5 Sonnet, Copilot);
- розробник (OpenAI, Anthropic, Microsoft).
- дата доступу/генерації;
- текст запиту (промпт) або його короткий зміст (для прямих цитат чи складних результатів).

Приклад декларування (вступна примітка):

«При підготовці цієї роботи використовувалася генеративна модель ChatGPT (версія GPT-4o) від OpenAI для текстуальної коректури та систематизації структури. Усі фактичні дані, тези та висновки сформульовані та перевірені автором особисто.»

8.3. Декларування у спеціальному розділі «Політика використання ШІ»

Якщо технології ШІ застосовувалися автором на аналітичному рівні (для пошуку ідей, проведення мозкового штурму, складання структури, плану або початкового дослідження), у тексті створюється окремий спеціальний розділ - «Політика використання ШІ». У цьому розділі зазначаються конкретні інструменти, мета та межі їх залучення під час підготовки академічного тексту.

Приклад декларування у спеціальному розділі «Політика використання ШІ»:

«Х. Політика використання технологій штучного інтелекту (ШІ)

У цьому академічному тексті/дослідженні технології штучного інтелекту використовувалися на аналітичному рівні як допоміжний інструмент. Нижче наведено детальний опис етапів та інструментів, на яких залучався ШІ:

Х.1. Мета використання. Технології ШІ застосовувалися виключно для оптимізації процесів збору ідей, пошуку аргументів, проведення попереднього «мозкового штурму» та структурування початкового плану роботи.

Х.2. Використані інструменти та версії моделей:

ChatGPT (OpenAI, модель GPT-4o) — для генерації альтернативних формулювань і структурування розділів.

Claude 3.5 Sonnet (Anthropic) — для пошуку первинних ідей щодо систематизації літературних джерел.

Х.3. Характер залучення та межі використання:

ШІ не використовувався для прямого написання основного тексту, розрахунків чи фабрикації емпіричних даних.

Усі згенеровані структури та ідеї пройшли критичну перевірку, редагування та адаптацію автором. Остаточні висновки та формулювання створені самостійно.

Х.4. Відповідальність. Автор повністю усвідомлює особисту відповідальність за зміст, достовірність наведених фактів та дотримання норм академічної доброчесності відповідно до положень Університету.».

8.4. Оформлення прямих цитат або згенерованого тексту

Якщо в роботі наводиться фрагмент тексту, який був безпосередньо згенерований алгоритмом ШІ, його маркують як цитату із зазначенням конкретного промпту та моделі:

- внутрішньотекстовий маркер: текст виділяється курсивом, лапками або блоком цитування.

- посилання / виноска: зазначається назва інструменту, розробник, дата генерації та використаний промпт.

Приклад оформлення цитати:

«Згідно з відповіддю нейромережі (*ChatGPT-4o, OpenAI, запит від 12 травня 2024 р.*): *«Генеративний ШІ обробляє дані на основі ймовірнісних моделей...»*».

8.5. Маркування табличних, графічних та мультимедійних матеріалів

Якщо технології ШІ використовувалися для створення або обробки зображень, схем, інфографіки, таблиць чи діаграм, надпис над таблицею або підпис під графічним об'єктом має містити відповідну позначку.

Приклад оформлення підпису під малюнком:

«Рисунок 1 – Концептуальна модель екосистеми. Згенеровано за допомогою Midjourney v6 (*запит автора: "eco-system architecture diagram, minimalist style"*), 2024».

Приклад оформлення надпису над таблицею:

«Таблиця 1 – Основні рівні використання технологій ШІ та способи їх маркування. Згенеровано за допомогою ChatGPT (OpenAI, модель GPT-4o, запит автора: "Створи таблицю рівнів використання ШІ..."), 2026».

8.6. У разі використання технологій ШІ для адаптацій контенту з інших джерел виконується декларування із зазначенням маркера ШІ і першоджерела.

Приклад оформлення внутрішньо текстового маркера:

- «(адаптовано з [1] за допомогою ChatGPT-4o, OpenAI, 2024)»;
- «(перекладено та систематизовано з [1] за допомогою Claude 3.5 Sonnet, 2024)».

Приклад оформлення підпису під рисунком:

«Рисунок 2 – Структура процесу (адаптовано з [1], згенеровано за допомогою Midjourney v6, 2024)».

Приклад оформлення надпису над таблицею:

«Таблиця 1 – Структура взаємодії з технологіями штучного інтелекту (адаптовано з [1], згенеровано за допомогою ChatGPT o1, 2026)».

Головне правило в такому маркуванні – зберегти двостороннє посилання:

- першоджерело [1] – віддає належне авторам ідей/фактичних даних;
- маркер ШІ – показує, що формулювання, переклад або візуалізація не виконані автором академічного твору вручну, а згенеровані алгоритмом.